

PELASTUSTOIMEN PERUSPALVELUJEN KEHITTÄMISHANKKEET

Läänin 205 kuntaa on jaettu 22 pelastustoimen yhteistoiminta-alueeseen, joihin on nimetty aluepalopäälliköt. Läänin alueella toimii yhteensä 12 hätäkeskusta, joista kaksi on valtion ko-keiluhätäkeskusta (Salo ja Keski-Suomi). Kuvaavaa läänin pelastustoimelle on palokuntien lukuisuus (358) sekä haja-asutusalueella vapaapalokunta-toiminta.

1.9.1999 alkaen uusi pelastustoimilaki käynnisti kehittämiskeskustelut vuoden 2000 linjauksista, kuten esimerkiksi: **Millä keinoin toiminnan painopistettä siirretään onnettomuuksien ehkäisyyn suuntaan?** Loppuvuotta 1999 leimasi epävarmuus pelastustoimen uudelleen järjestelyistä, joita selvitysmies P. Myllyniemi 29.2.2000 tulisi esittämään: **Mikä kuntaa suurempi alue tulee olemaan tavoitteena toiminnan tehokkuuden nostamiseksi?** Millä aikataululla edetään ja miten kustannusten jaosta sovitaan?

Lakisääteisiin palotarkastusten määrällisiin tavoitteisiin ei yllätä riittävästi. Vuosittain tarkastetavista kohteista keskimäärin joka viides jää tekemättä (Pohjanmaalla keskiarvona joka kolmas). Turvallisuuskoulutusta ja neuvontaa lisäämällä kansalaiset oppivat tunnistamaan onnettomuusriskit, estämään onnettomuuksia ja toimimaan onnettomuustilanteissa.

Pelastustoiminnan onnistuminen onnettomuuspaikalla edellyttää riskialueen mukaista lyhyttä toimintavalmiusaikaa, pätevää tilannejohtajaa sekä riittävää miehitystä ja kalustoa. Kunnan päättäessä pelastustoimen peruspalveluiden tasosta (1.9.2000 mennessä / PTL 91 §) ennaltaehkäisevän työn lisäksi määritellään tarvittava valmius riskianalyysin pohjalta (huomioiden sekä normaali- että poikkeusolojen uhat). Tällöin operatiivisen valmiuden ydinkysymyksiä ovat mm.:

- 1) Johtamisjärjestelmästä sopiminen niin, että päällystöpäivystäjäksi saadaan tarvittaessa päätoiminen päällystöviranhaltija. Usein tämä tarkoittaa sopimista asiasta naapurikuntien kanssa. Pelastusviranomaisen laajoja valtuuksia käyttävän päivystäjän tulee olla pätevä tehtävänsä.
- 2) Pelastustoiminnan aloittaminen riskialueittain vaaditussa ajassa vahvuudella 1+3. Mm. savusukelluksessa on 1+3 ihmisten pelastamisen minimivahvuus tai liikenneonnettomuuksissa miehistön tarve kasvaa yhtäaikaisten tehtävien vuoksi (auton avaaminen, ensiapu uhreille, muun liikenteen varoittaminen...).

Koko Suomen paloautokaluston huolestuttava vanheneminen on havaittavissa myös Länsi-Suomen läänissä. Läänin kuntien raskaan autokaluston vuoden 1999 valtionosuushakemuksista ei avustusta voitu myöntää kuin vajaalle 2/3:lle hakijoista. Tämä johtuu vuosittain alimitoitetuista valtion budjettivaroista.